

བི་ཅིའི་སྤྱི་ཁ་སེར་ལས་འཕྲོས་པའི་དབྱུང་བཅོས་རིག་པའི་འཕེལ་རིམ་ རྒྱུ་རྐྱེན་ སྒྲུབ་པ།

གཞུང་གི་མཚན། 《བི་ཅིའི་སྤྱི་ཁ་སེར་།》

ཚཱ་པ་པོ། བི་ཇི།

ཚཱ་དུས། དུས་རབས་བརྒྱུད་པའི་ནང་།

གཞུང་ཚན། རྒྱ་བའི་མན་ངག་དོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་གྲུབ།

བརྗོད་བྱ། མཚོན་མ་གཅོས་པའི་འདུ་བ་དང་ཐོར་ནད་སོགས།

མ་ཡིག་གི་ཁྲུངས། བོད་རྫོངས་སྐྱོན་ཚེས་ཁང་དཔེ་མཛོད།

པར་སྐྱུང་ཁང་། བོད་རྫོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

པར་སྐྱུན་ལོ་དུས། ༡༩༩༥ལོར་ཟླ་༥པར་པར་ཐངས་དང་པོ་བཏབ།

ལྷ་སྐྱེག་པ། ཟླ་བ་དང་སློབ་བཟང་དོ་ཇི།

ཤོག་ངོས། ༡༧༥

དང་པོ། བི་ཅིའི་སྤྱི་ཁ་སེར་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་མཚན་དོན་བཤད་པ།

《བི་ཅིའི་སྤྱི་ཁ་སེར་།》 ཞེས་པའི་སྐྱོན་གཞུང་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་ལ་ཆགས་འཇིག་དང་གཞོན་སྐྱོན་རིམ་པར་བྱུང་བའི་དུས་རབས་ཀྱི་ཉམས་སྐྱོད་ཁྲོད་ནས་བོར་བརྒྱལ་སུ་མ་སོང་བའི་གནད་པོའི་དཔེ་རྒྱུ་དཀོན་གསུམ་ཤིག་ཡིན་ལ། དུས་རབས་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་བཅོན་པོ་ཁྲི་སྤོང་སྤེལ་བཅོན་ནམ་ཚངས་པ་སྟེ་ཡི་མེ་རྟོག་གིས་ཀྱང་སྐྱོན་གཞུང་འདི་ལ་བརྗོད་མཚན་དང་གཟིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་སྟེ་གསང་བའི་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་ཡོད་པ་མ་ཟད་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་སྐབས་དུ་ཡང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། གཞུང་འདིའི་མཚན་བྱང་ལ་《བི་ཅིའི་སྤྱི་ཁ་སེར་།》 རེ་སྤོང་《བི་ཇིའི་པོ་ཉི་ཁ་སེར་།》 ཡང་ན་“བི་ཇི”དང་“བི་ཆེ”སོགས་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྐྱུང་ཡང་། ཇི་སྤོང་སངས་རྒྱ་མཚོའི་《ལོག་དབྱུགས།》 ༡ ལས་“རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅོན་སྐབས་པོའི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་སྤྱི་གཟིགས་གསུམ་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱོན་པ་ག་ལེས་ལོ་རྒྱུ་ཇིའི་སྐྱོན་དུ་བཞུགས། བལ་ཆེར་སྤྱི་སྐབས་སུ་ཆགས་ཤིང་བརྒྱུད་བཅོས་ཀྱང་དུ་མ་བརྒྱུས་པར་གྲགས། ཡུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྤྱི་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་གཅོད་སྟོད་དུ་བཏང་བས་བི་ཇི་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་དཔེ།” ཞེས་གསལ་བར་གཞིགས་ན། བི་ཅིའི་པོ་ཉི་དང་བི་ཇི་སོགས་ནི་ཐ་སྤོང་གི་དཀོན་ཆའི་འབྲི་སྐབས་ཚམས་ལས་དོན་ལ་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཞིག་གསུམ་ཡང་ན་སྐྱོན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་འདྲ་སྟེ། ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཆེ་ཁྲོད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་དེའི་སྐད་ལ་བི་ཇི་ཞེས་པའི་སྐྱོན་

པ་མིང་དངོས་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་མང་པོ་བོས། ཞེས་གསལ་བ་དང་། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་
 གི་སློབ་པ་མང་པོ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕྱ་ཉིའམ་པོ་ཉི་སྟེ་རྒྱ་གར་རྒྱ་དུ་ཕྱེ་གཞི་ཞེས་པ་བོད་
 རྒྱ་དུ་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་སྐྱོ་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པ་དང་། ཁ་སེར་ཞེས་པ་ནི། གཞུང་འདྲིའི་མཚུགས་བྱང་
 ཏུ། གསོ་སྤྱད་ཉིད་ཏུ་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབས་པའི་མར། ཁེམས་ཅན་གསོའུ་གསོའུ་བའི་ཁ་སེར་བ། ཞེས་དང་། ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་ཁ་སེར་བ། །དབག་བསམ་ཤིང་བཞིན་ཁ་སེར་བ། །འདོད་འཇོ་བ་མོ་ཁ་སེར་བ། །གཏེར་གྱི་བྱམ་པ་
 ཁ་སེར་བ། །དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་ཁ་སེར་བ། ཞེས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོ་སྲོག་གི་དབྱུགས་
 རྒྱུ་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཞིང་ལྷན་སེམས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའམ་དབག་བསམ་
 གྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་སྦྱོལ་བར་བྱེད་པས་ན་གཞུང་ལྷགས་འདྲིའི་ཆེ་བ་དང་
 རིན་ཐང་མཚོན་པར་བྱས་པའམ། ཡང་ན་བཛོད་དོན་གྱི་ཆ་ནས་སློབ་པ་དཀའ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་
 མིང་གཞུང་མཚན་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུན་པ་འདི་ཡང་གནའ་པོའི་གཞུང་ལྷགས་བཅམས་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་ཉུགས་ཤིག་གོ།

གཉིས་པ། བོད་ལ་དར་བྱུང་བའི་བེ་ཅིའི་རྒྱུད་པའི་སློབ་པ་ནས་སློབ་པ་

རྒྱབས་འདེར་བེ་ཅིའི་རྒྱུད་པའི་སློབ་པ་ལོང་ནས་རགས་ཅོམ་སློབ་ཟེན་པ་ལྟར། རྒྱུད་པ་འདི་བོད་ལ་ཐོག་མར་དར་
 སྡེལ་མཛད་མཁན་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙུན་སྐམ་པོས་གདན་དྲངས་པའི་ལྷགས་ཆེན་
 གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཁོམ་གྱི་སྐྱེན་པ་ག་ལེས་ནོས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་ཁོང་གི་མཚན་ན་འཇོ་རོ་ཞེས་འབོད་པར་
 གྲགས་ལ། རྒྱབས་འདེར་ག་ལེ་ནོས་ཞེས་པ་གནའ་པོའི་སྤྱི་རིག་སའི་གསོ་དབྱུད་རིག་པའི་ཁོང་དུ་སྐྱེན་དབྱུད་ལ་
 འགན་པའི་ཟླ་དང་བལ་བའི་ཡི་ཤུ་འདས་ལོ་༡༥༥ལོར་འབྱུངས་པའི་ག་ལེ་ནོས་ཞེས་པ་དེ་དང་གཅིག་པར་དོས་
 བཟུང་ན་ནི་ལོ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱ་གཞུག་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཤོར་བས། རྒྱབས་འདེར་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རག་རྩོ་སློ་
 བཟང་བཞུན་འཛིན་གྱི་དབྱུད་ཚོམ་ཐོར་བུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་པས། ༥“རས་ཚུང་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པ་བཞིན་
 ཟླ་རིག་སའི་སྐྱེན་པ་ག་ལེན་གྱི་རིང་ལྷགས་ལ་བྱང་རྒྱུ་བའི་ཉ་སིག་གི་མཁས་པ་ཞིག་བཙུན་པོས་བོད་དུ་གདན་
 དྲངས་པ་ཡིན་ནམ་སྐམས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོང་ཕྱིས་སུ་བོད་དུ་བཞུགས་ནས་རྒྱལ་པོ་སྐྱེན་མཛད་ཡོད་པ་
 མ་ཟད་ལྷན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྐས་གསུམ་དང་སློབ་རྒྱུད་ལ་རིགས་དན་པ་རྒྱུག་སྤང་སྤྱིགས་སྤོངས་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱངས་ཏེ་སྐྱེན་དབྱུད་ཀྱི་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཕྱིས་སུ་ཁོང་གི་རྒྱུད་པ་དར་སྡེལ་མཛད་མཁན་ནི་དུས་རབས་
 བཟུང་པའི་ནང་དུ་བོད་ལ་བྱོན་པའི་ཁོམ་གྱི་སྐྱེན་པ་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཁོང་རང་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱབས་འདེར་རྗེ་རྒྱར་
 མཁར་བ་དང་རྗེ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་ཁོག་འབྲུགས་ལས་ག་ལེས་ནོས་དང་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ལ་
 གོ་རིམ་འབྲུག་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་གསལ་སྟོན་བཞུགས་པོ། ༥ ལས། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་བཙུན་པོ་སྲོང་བཙུན་གྱི་ཁྱི་རབས་སུ་བོད་ལྷལ་དུ་སེབས་པའི་ཉ་སིག་གི་སྐྱེན་པ་འཇོ་རོ་ཞེས་
 པའི་སྐས་ཆེ་བ་གཙང་སྟོད་དུ་སེབས་ནས་བེ་ཅིའི་གདུང་རྒྱུད་སྡེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བེ། ”ཞེས་
 གསལ་བ་སོགས་བཞེད་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པའི་ཡིག་ཆ་འདི་དག་གི་ཁོང་ནས་གང་ཞིག་ཁོངས་དག་མིན་གསལ་སྟོན་
 བྱེད་དཀའ་ནའང་། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་པོ་སློབ་རྒྱུད་ཞང་དང་སྟོང་དང་བྱང་ཏེ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུད་ནས་བཟུང་པར་
 ཟླ་སྐྱེན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་གསོ་བ་རིག་པའི་དབྱུད་བཙུན་རིག་པའི་བཞུན་པ་རྒྱུད་འཛིན་དང་མཛད་རྗེས་སྐྱ་
 མེད་བཞག་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཞུན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རྒྱབས་སུ་ཡང་བྱང་ཏེ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་བྱང་ཏེ་དབལ་ལྷན་
 འཚོ་བྱེད། བྱང་ཏེ་དབལ་ལྷན་རྒྱལ་མཚོན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཏེའི་རྒྱུད་པ་ཕྱིས་སུ་སྐྱེན་གྲོང་བ་ཞེས་གྲགས་
 པ་ཁོང་རྣམ་པས་སློབ་རྒྱུད་མང་དུ་བསྐྱངས་ཞིང་གསོ་བ་རིག་པའི་བཞུན་པ་ལ་མི་རུས་དར་སྡེལ་བྱ་བཞག་ལྷབས་
 ཆེན་མཛད་ཡོད། གཞན་ཡང་ང་ཚོས་དོ་སྤང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། གཡུ་ཐོག་གསར་རྟེན་གི་རྣམ་ཐར། ༤

ལས་ “བལ་པོའི་སྐྱོན་པ་ན་རེ། མཁས་པ་སོ་སོའི་ལྷགས་ལ་དུ་ཡོད་ཟེར་བའི་ལན་དུ། བི་བྱིའི་ལྷགས་ལ་བི་བྱིའི་པོ་
 ཉི་ཁ་སེར།” ཞེས་པའི་པོ་ཉི་ཁ་སེར་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཞུང་ལྷགས་ 《བི་བྱིའི་པོ་ཉི་ཁ་སེར་》
 ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་ལ་བི་བྱི་ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་བི་བྱིའི་མིང་གི་དག་ཆའི་འབྲི་ཚུལ་ཚམ་ཡིན་
 དགོས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྐྱོན་བཅོན་སྐྱེ་རིང་སྟེ། ༥ “ཉ་ལམ་སྐྱེ་ལོ་༥༠་ལོ་ཡས་མས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱོན་པ་
 སྐྱོན་གྲགས་ཆེ་བའི་དྲང་སྟོང་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་སློབ་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བྱ་མི་བྱི་དགའ་བྱེད་དང་། བམ་ཟེ་དྲིལ་བཙོ་
 མའི་བྱ་མོ་བི་སྐྱ་དགའ་མཛེས་གཉིས་པོད་ལུལ་དུ་བྱོན།” ཞེས་པའི་སྐབས་འདིའི་བི་བྱི་དགའ་བྱེད་དང་པོ་ཉི་ཁ་
 སེར་རྩོམ་མཁན་བི་བྱིའི་བར་ལ་སློབ་རྒྱུད་གང་ཅུང་གི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་མེད་དང་། ལྷག་པར་དུ། རྗེ་བྱུར་
 མཁར་བས། ༤ “དེ་ནས་བཅོན་པོའི་གདུང་རབས་བཞི་ནས་བྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམས་(ཚོམ)ཀྱི་རིང་
 ལ་སྐྱོན་པ་བི་བྱི་དང་བི་སྐྱ་སྐྱོན་དྲངས་ནས་སྐྱོན་དཔྱད་མོ་རྩིས་དང་དམར་བྱང་རྩ་འབྲེལ་བསྐྱུར། ཅེས་པའི་བི་བྱི་
 དང་བི་སྐྱ་གཉིས་དོན་དངོས་མཁས་པ་སུ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གསོ་དཔྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་གང་གི་ནང་ནའང་མེས་
 ཨག་ཚོམ་གྱི་རིང་ལ་སྐྱོན་གྱི་མཁས་པ་བི་བྱི་པོད་ལ་ཤེས་པ་གསལ་ཡོད་ནའང་བི་སྐྱ་ཞེས་པ་ཞིག་གང་དུའང་
 མཇལ་སྐལ་དུ་མ་གྱུར་བས་ན། ང་ཚོས་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རིའི་སྐབས་ཀྱི་བི་བྱི་དང་བི་སྐྱ་གཉིས་ལ་དོགས་པ་བྱས་ནའང་མི་
 འབྲིག་པ་མེད་སྟེ། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྐྱོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་བར་གཤེགས་པ་མཆེད་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པས་ཆེ་རབས་
 མང་པོའི་སྐྱ་རོལ་ནས་ལྷགས་སྐྱེད་དང་བདེན་ཚིག་མཛད་པའི་ལྷགས་སྐྱེད་དང་མཐུ་སློན་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་
 པའི་སྟིགས་དུས་འགོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་བཟང་པའི་ནད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱུལ་བ་
 དང་ཡང་སྐྱུལ་བས་མ་གྲིས་མི་བྱུབ་པ་དངོས་སུ་བྱོན་པ་སྐྱ་བྱའི་བི་བྱི་རྒྱུད་པ་ནི་མགོ་ནག་པོད་འབངས་ཡོངས་
 ཀྱི་ཚེ་སྲོག་གི་སྐབས་སྐྱོན་སྐྱ་བྱའམ་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་མནར་བར་བྱེད་པའི་ནད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ལས་འདྲེན་
 པར་བྱེད་པའི་འཚོ་མཛད་སྐྱོན་པ་དངོས་ལྟར་ལུས་སེམས་སུ་སྐྱེ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ལས་འདྲེན་
 དང་ཡང་སྐྱོས་དཔྱད་བཅོས་རིག་པའི་སྐོར་ལ་སྟོང་གསུམ་ལོར་གྲིས་དགའ་ནའང་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་
 ཅོམ་ཡང་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་མཛད་རྗེས་སྐྱ་ན་མེད་པ་བསྐྱོན་ཡོད།

གསུམ་པ། བི་བྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་ལྷགས་བརྒྱུས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་བྱང་སྟོར།

གཞུང་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་ནི་པོད་བཅོན་པོའི་གདུང་རབས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་མཛད་སྟོང་པའི་ཁོམ་གྱི་སྐྱོན་པ་བི་
 ཅིའམ་མིང་དངོས་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་ལུ་བ་དེ་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་བྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་
 པོད་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། ལྷིས་སུ་མངའ་བདག་བྲི་སྟོང་ལྡེ་བཅོན་གྱིས་རྒྱལ་སྐྱེད་བསྐྱུངས་པའི་སྐབས་ཡང་
 བསྐྱུར་པོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྐྱུལ་བའི་གསུམ་གསུམ་གྱི་ལ་གྲུལ་ན་སྐྱོན་པ་ཆེས་ཆེར་འབར་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་
 པོད་དུ་སྐྱོན་དཔྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འགོ་དོན་མཛད་པ་གཅིག་པོ་མ་ཡིན་པར། ལྡེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཁོག་འབྲིགས་ལས། པོད་
 དུ་སྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་བསྐྱུངས་ནས་བི་བྱིའི་བརྒྱུད་པ་ལྟར་ལས་འབྲེལ་འགྱུར་བྱུང་བར་གསལ། གཞན་
 ཡང་། 《བརྒྱ་བཀའ་ཐང་》 ༧ ལས། ཤར་སྐོ་འཇམ་དཔལ་སྐྱིད་དུ་རྩིས་སྐྱོན་བསྐྱུར། །རྒྱ་ནག་སློབ་དཔོན་
 ཉ་ར་ནག་པོ་དང་། །དུ་ཤང་མ་ཉ་ལ་ན་སུ་ཉ་དང་། །མདུ་ར་ཇ་མདུ་དེ་བ་དང་། །ཁོ་རྩ་བོ་རྗེ་ཅན་པ་ཤི་ལ་
 སོགས། པོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་བཞིས་རྩིས་སྐྱོན་བསྐྱུར། །ཅེས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་ནི་སྐྱོན་རྩིས་ཀྱི་
 རིག་གནས་ལ་ཉ་ཅང་མཁས་པ་མ་ཟང་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་སྐད་ཡིག་ལའང་བྱང་ཚུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཞེད།

མཁས་པ་ཚེན་པོ་འདིས་བརྩམས་པའི་སྐོར་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་གི་སྐོར་བྱུང་
 བཞུགས་པ་ལ ། སྐོར་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་འཛོལ་མདོ། ཞེས་པ་དེ་དང་། མཐའ་གཞུག་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉ་རང་
 ཡུལ་དུ་འབྱོན་ཁར་སྐོར་ལ་གདམས་པ། སྐོར་བྱུང་ནས་པོའི་སྐོར་འཇམ་ཚད་དང་བཅས་པ། དང་ཚ་ར་གས་
 མཛད་པ་ སྐོར་སྐོར་སྐོར་རྒྱུ་མགོ་བྱང་ལོག་ཡན་ལག་གི་སྐོར་སྐོར་གསུམ། དང་ སྐོར་འཛོལ་པོ་ཉི་ལ་
 སེར་། ཞེས་པ་རྣམས་བརྩམས་ནས་རྒྱལ་པོར་ལུལ་བར་གྲགས། སྐོར་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་འཛོལ་མདོ།
 ། ཞེས་པའི་སྐོར་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུ་ཉི་ཚེན་པོ་འདིའི་ནང་དུ་ སྐོར་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། དང་། སྐོར་
 ལོག་སྐོར་གྱི་དམར་བྱང་གསལ་བའི་སྐོར་མེ། སྐོར་གྱི་དམར་བྱང་འཕྲུལ་གྱི་ལྗེ་མེ། སྐོར་ཡན་ལག་
 བཅོམ་ཐེམ་བྱང་། སྐོར་གསང་ཉི་ཀ་གསུམ། སྐོར་བྱུང་སྐོར་ཉིག་ཡང་ཉིག། སྐོར་ཡི་གེ་དམར་
 རྒྱུ་རྩ་འབྲེལ་ཉིག་གསུམ། སྐོར་བདུད་རྩི་མེ་ལོང་། སྐོར་སྐོར་གསུམ་སྐོར་པ་ཐིག་ལེ་གསལ་བའི་
 མདོ། རོན་སྐོར་རྣམ་པ་ལྗེའི་དབྱེད་ཐིག། སྐོར་འཛོལ་དབྱེད། སྐོར་དབྱེད། སྐོར་མགོ་པོའི་རྩོད་
 བཞོག། སྐོར་བདུད་རྩི་དར་ཡ་ཀན་སྐོར་བཟེད་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར། སྐོར་མདོ་བྱང་ཆེ་རྒྱུང་། སྐོར་ཉེས་
 དམིགས་སུ་མ་རྩུ་རྩ་ལྗེ་བ། སྐོར་རོ་བྱུང་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་། སྐོར་རོ་བྱུང་ཐ་གུ་དགུ་སྐོར། སྐོར་གསོན་
 ཐིག་རོ་ཐིག་གི་རྣམ་གཞག་དྲང་སྐོར་མེའི་ལོག་པ། སྐོར་བྱང་ལོག་ཐིགས་ཀྱི་མདོ། སྐོར་དྲང་སྐོར་གི་ཀེང་
 རུས་ཆེ་རྒྱུང་། སྐོར་ལེའུ་བཟུ་གསུམ་པ། སྐོར་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་མེ་ལོང་། སྐོར་འཛོལ་མཛད་པ་ལ་
 སྐོར་གྱི་ལེའུ། སྐོར་སྐོར་པ་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་ལེའུ་བཞི་བ། སྐོར་འཛོལ་མཛད་པ། སྐོར་འཛོལ་
 ཆེའི་དབྱེད། ཅེས་པ་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱེད་མཛད་དེ་བཟུང་གི་སྐོར་བྱུང་བཞུགས་པོད། ཞེས་གྲགས་
 པ་སོགས་སྐོར་དབྱེད་ཀྱི་བཞུགས་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས་པོད། གཞན་ཡང་ལོང་དང་མཉམ་པོར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐོར་པ་
 རྣམས་མཛད་དང་། རྒྱ་གར་གི་སྐོར་པ་ཏུ་ཤང་མདུ་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཉེ་སྐོར་བའི་སྐོར་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་
 ལུགས་དང་བསྐྱེད་ནས་སྐོར་གཞུང་བརྩམས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ སྐོར་ཆེན་སྐོར་པའི་སྐོར་།
 ཞེས་པ་དང་སྐོར་སྐོར་གྱིས་མཛད་ཟེར་བའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་བརྩམས་གནང་པོད། ལོང་
 གསལ་བརྩམས་ཚོས་རྣམས་ལས་ད་ལྟ་དངོས་སུ་བྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཇམ་སྐལ་དུ་གྱུར་བའི་སྐོར་སྐོར་སྐོར་
 པའི་ སྐོར་འཛོལ་པོ་ཉི་ལ་སེར་། རམ་མཚན་གཞན་ལ་ སྐོར་པོའི་སྐོར་ཡིག་འོད་འབར་། ཞེས་པ་འདི་ལས་
 གཞན་མེད་པར་བཟོད། གཞུང་འདི་ལོ་བོད་ལྗོངས་སྐོར་རྩིས་ཁང་དུ་ཡུན་རིང་ཉར་འཇགས་བྱས་ཤིང་། ༢༠༠༥
 ལོར་སྐོར་བ་དང་སྐོར་བཟང་རྩི་རྩི་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་སྐྱིག་མཛད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་ལུགས་གསོ་རིག་སྐོར་རྩིས་དོད་མ་
 རུས་མི་རིགས་གསོ་རིག་ལུགས་དཔེ་ལེགས་སྐྱིག་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལྟར་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐོར་
 ཁང་ནས་དབར་དུ་སྐོར་པ་ཞིག་གོ།

བཞི་བ། བོ་ཅིའི་རྒྱུད་པས་གསོ་རིག་དབྱེད་བཅོས་སྐོར་ལ་བཞག་པའི་མཛད་རྩིས།

པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དབྱུང་བཅོས་ལག་ལེན་ནི་དུས་རབས་བརྒྱུན་པ་ནས་བརྒྱུད་ཆེ་འཛིན་སྤྱི་བའི་གསོ་དབྱུང་
རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཅེར་སྤྲེལ་ཡོད་པ་ནི་རིགས་ཞེན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་མཁས་སློབ་དུ་མ་ཞིག་
གིས་འུར་སློབ་བྱས་པ་ཚམ་གཏམ་ནས་མ་ཡིན་པར། དཔལ་མཛངས་དང་དམག་འབྲུག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཁ་ལོ་
བསྐྱར་བའི་བཅོན་པོའི་དུས་སྐབས་ལ་མཚོན་ན། ཆེས་མེད་དུ་མི་རྩང་བ་ནི་མ་བཅོས་ལག་ལེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་
འཚོལ་བསྟུ་དང་གསོ་དབྱུང་མཁས་པའི་རྒྱན་འཛིན་རྣམས་མ་སྤྱོད་བཞིང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་པས་ན། ལུགས་ཚེན་
གསུམ་གྱི་མཁས་པ་གཅོས་པོའི་མཐའ་བཞིའི་སྤོང་བ་མི་དགུ་དང་སྤྱུལ་པའི་སྤྲེལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་པོད་ཁམས་
ལུ་གདན་དྲངས་ཤིང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་གསོ་དབྱུང་གྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་
བཅུག་པ་སོགས་མདོར་ན། འགོ་བ་མགོ་ནག་ཡོངས་ཀྱིས་གཅུག་ཏུ་བཀུར་བ་ནི་བཅོན་པོ་ཡིན་ལ་བཅོན་པོས་ཀྱང་
གཅུག་ཏུ་བཀུར་བ་ནི་སྣ་རྗེ་ཁོ་རའོ་ཞེས། གཅོགས་ཚེན་དང་གཅོགས་རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་ཚོ་ལོ་གནང་བ་མ་ཟད་
མཐའ་ན་མངའ་ཁོངས་དང་སྤྱི་དབང་གི་གོ་གནས་ལ་སོགས་པའི་ལོགས་སྐྱེས་དང་ཐོབ་བབས་བསྐྱེལ་ཏེ་རང་
པོའི་པོད་ཀྱི་གནའ་པོའི་གསོ་དབྱུང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་རྗེ་བརྟན་དང་མཐུས་སྒྲིལ་ཚོང་དུ་བཏང་
ཏེ་ཆེས་སྤོང་སྤྲེལ་ཚོགས་པའི་མན་ངག་སྤྱི་སྤོང་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་གི་དོ་བོར་བཞེངས་བསྐྱར་མཛད་ཡོད། ང་
ཚོས་འདི་ལྟར་བཅོན་པོའི་སྐབས་སུ་སྤོང་དབྱུང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་ནང་འདྲེན་དང་ཕབ་
བསྐྱར་བྱས་པའི་བཅུ་མས་ཚོས་དེ་དག་ལ་ཞིབ་བསྟུར་བྱས་ཡོང་དུས་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་དབྱུང་བཅོས་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་ས་རྒྱུང་བར་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱུང་བཅོས་རིག་པའི་ལག་ལེན་མཐོར་འདེགས་དང་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་
སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་རྒྱ་མེད་དུ་ཆེ་ཞིང་བྱས་རྗེས་འབྱུང་དུ་གཟེངས་ཐོན་ཡོད་པ་ནི་བོ་ཅིའི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པ་
མ་ཟད། ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤོང་རྒྱན་གསོ་རིག་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ན་མ་བཅོས་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་རིག་པ་རྣམས་ཆེས་སྤོང་སྤོང་གྱི་གསུམ་སྤྱོད་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ཁོང་རྣམས་པའི་བཀའ་དྲིན་
ཉག་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ང་ཚོས་སྤོང་བས་པ་གཟེངས་སུ་བཏེགས་ཏེ་སྤྱི་བར་སྤོང་བས་ཏེ། གདོད་མའི་པོད་རང་གི་
གསོ་དབྱུང་རིག་པའི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་ནས་མ་གསར་བར་མར་ཁུ་བཏང་ནས་རྩ་ཁ་སྤོང་པ་ཤེས་པ་ནས་བརྒྱུད་
སེམས་ཅན་དུང་འགོ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་དང་“སྤོང་སྤོང་”དང་“འདབ་ཆགས་བྱ་བྱེད་”ལ་སོགས་པས་སོ་སོའི་ལུས་སྤོང་གི་སྤོང་བའི་
རྣམས་སྤོང་རྣམས་ཅི་ལྟར་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཚོག་ལ་དོ་སྤྱང་དང་རིག་སྐྱབ་ཀྱི་སྤོང་ནས་ ༡༠ “བཅད་འབྱོར་
ཉེ་བུ”ལ་སོགས་པ་གསར་གཏོད་མཛད་དེ་དབྱུང་བཅོས་རིག་པའི་ལག་ལེན་སྤོང་སྤོང་རྒྱུ་ལེ་ཚོགས་སུ་བཏང་བའི་
སྤོང་ལ། བཀའ་དྲིན་རྒྱ་ནག་མ་མཚེས་པའི་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་གསུམ་གྱི་རྒྱ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བཞི་གཅིག་
འདུས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྤོང་དབྱུང་གྱི་གཞུང་ལུགས་གངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ནང་འདྲེན་དང་ཕབ་བསྐྱར་
གནང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབྲུགས་བེད་ཀྱི་མེ་ལོང་། ༡༡ “བཅོན་པ་ཤེལ་ཏུས་དེ་མོ་ཞེ་ཙོ་
མ་བྱ་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་སྤོང་སོགས་མང་དུ་བསྐྱར་ནས་སྤོང་སྤོང་པར་བཞུགས་ཏེ་ཁབ་ཀྱང་
བཞེས། དེ་ལ་སྤོང་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་གཅོང་སྤོང་དུ་བཏང་བའི་བོ་ཅིའི་རྒྱུད་པ་རྣམས་འཕེལ། བར་བ་གཡོར་
པོར་བཏང་སྟེ་གཡོར་པོས་རྒྱུབ་པས་མགོ་དབྱུང་ལ་མཁས་དགོས་གསུངས་ནས་རྣ་ག་ར་ཅའི་མདའ་བཅོས་དང་
གཟེས་བཏུས། མདའ་བཅོས་ལེན་བཞི་བ། རྩ་བ་རིན་ཚེན་འབྲུལ་གྱི་བཞི་སྤོང་། འཕེལ་བ་དཔུལ་པ་འབྲུག་འཛིན་ཆེ་
རྒྱུད་། རྩ་བཅོས་སོག་གི་འཁོར་ལོ་ཆེ་རྒྱུད་། ཁ་ཉོར་རྒྱལ་པོའི་ལོག་གཞོན། ལྷ་བ་དང་སྤྱད་པ་བཅོས་པ་སོགས་བྱིན་
ནས་བཏང་བ་ལས་སྤོང་སྤོང་གི་དོང་ཁའི་སྤོང་པ་རྣམས་བྱུང་ངོ་། དེ་བཞིན་བྱ་རྒྱུ་བ་དབྱུང་བ་བཞུགས་ཏེ་དབྱུང་བའི་
མི་ངན་པས་འབྲུག་རྒྱུད་མོད་ཡན་ལག་དང་བྱང་ཁོག་ལ་མཁས་དགོས་ཟེར་ནས་དེ་པོའི་སྐྱུ་སྤོང་སྤོང་གྱིས་ལུས་ཀྱི་
གསང་བཅོལ་བ་”ལ་སོགས་པའི་དབྱུང་བཅོས་རིག་པའི་གཞུང་མང་དུ་བསྐྱེལ་བ། ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས་བོ་ཅིའི་
“རྒྱུད་པ་ཞང་དང་སྤོང་དང་བྱང་ཏེ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སོ་ཁ་བསྐྱུང་བ་པོ་ལོ་བཞིར་བྱས་པའི་བྱ་དགའ་ལ་

རྒྱལ་པོས་རྒྱུད་ཤེས་གྱི་མེ་ལོང་དང་མ་བཅོས་མ་བྱ་བཅུ་བདུན་སོགས་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡི་གེ་དམར་ཚུང་
 དང་བཅས་པ་གནང་སྟེ་མི་བརྒྱུད་ནས་མི་བརྒྱུད་བར་རྒྱལ་པོའི་སླ་སྟན་དུ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་དམག་ནས་ཀྱང་
 བཏོན་པར་གྲགས།” ཞེས་དཔལ་པོའི་རྟེང་མ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་སྐུལ་ན་བཞུགས་པའི་གཞུང་པོ་ཏེ་འི་སྐྱེས་སུ་
 བཏོགས་པ་འདི་ནི་སྐབས་དེར་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་ལ་ཇི་ཅམ་གོང་བཀུར་དང་ཆེ་མཐོང་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་
 གསལ་པོར་མཚོན་སྲུབ་པ་མ་ཟད། སློབ་མ་སྟོང་བཞེར་མེས་པོ་ལ་མགོ་དཔུང། བྲང་ཏེ་རྒྱལ་མཉེས་མཁར་བྱུར་
 བྱང་ལོག་ཞང་སྐྱ་མོ་གཟེ་ལ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་བཅོས་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། “དེ་ནས་ཅན་པ་ཤི་ལ་
 ཏེ་རང་ལུལ་དུ་འབྱོན་ཁར་སྐས་ལ་གདམས་པ་མེ་བུམ་ནག་པོའི་སྐྱོར་མཇལ་ཚད་དང་བཅས་པ། ཅོར་གས་
 མཚད་པ་དྲང་སྟོང་གི་རྟེང་རྒྱུད་མགོ་བྱང་ལོག་ཡན་ལག་གི་ཕྱ་འབྲིང་སྐྱོར་གསུམ། མགོ་བྱང་ལོག་ཡན་ལག་འདུ་
 བ་ཐོར་བྱ་དང་བཅས་པའི་བཅོས་ཐབས་རྩ་བའི་མན་ངག་དོན་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་བེ་ཇིའི་པོ་ཏེ་ཁ་སེར་དུ་གྲགས་
 པ་རྣམས་སུལ་བ་ལས། ཕྱི་མ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སླ་ཡིག་འོད་འབར་དུ་གྲགས།” ཞེས་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལྷབ། ༡༨་ལས།
 “སྟོང་བཅོན་དུས་སུ་ལྷགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་། ཞལ་ཚོམ་རིང་ལ་རྒྱ་བཟའི་ལྷགས་རྣམས་དང་། ཏུ་ཤང་བེ་ཇི་
 སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བརྩམས་མང་། ཞེས་དང་། ཡང་གཞུང་དེའི་ནང་དུ་ ༡༩་གོང་སྟོན་འཛོལ་། བེ་ཇི་ མཐའ་
 བཞི་གསུམ་པོ་ནི་ཚོས་རྒྱལ་སླ་སྟན་གྱི་བརྒྱུད་པ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་། ཡང་“སྟོན་གྱི་ལུལ་ནས་བེ་ཆེ་
 ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏེ་བྱ་བའི་སྟན་པ་མཁས་པ་བཀུག་ནས་སྟེ་རྟེན་བཀུར་ཏེ་མ་གསུམ་བྱ་བཅུ་བཞི། སྐྱོན་མོང་མེན་པའི་
 གསང་བའི་བྱ་བཞི་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོར་དང་། བེ་བུམ་སྐྱུག་པོ་ཏེ་ཀ་ཡང་ཏེ་ག་སྟེ་འབྲིང་པོ་བསྐྱུས་པ་ཡི་གེ་དམར་
 ཚུང་སོགས་བརྩམས་”པ་སོགས་ཁོང་གིས་བརྩམས་ཤིང་བསྐྱར་གནང་པའི་གཞུང་གི་མཚན་བྱང་དེ་དག་ལ་མཇལ་
 དུས་ཀྱང་བོད་བཅོན་པོའི་སྐབས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་དཔུང་བཅོས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཅི་ཅམ་དར་འཕེལ་བྱུང་ཡོད་
 མེད་དང་བེ་ཅིའི་རྒྱུད་པས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གསོ་དཔུང་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་སྟོང་ལ་བྱས་རྗེས་དང་བཀའ་
 དྲིན་ཅི་ཅམ་བསྐྱུངས་ཡོད་མེད་ཀྱང་གསལ་པོར་རྟོགས་སྲུབ་པོ།

ལྷ་བ། བེ་ཇི་ཕྱ་ཏེ་ཁ་སེར་གྱི་བརྟན་དོན་དངོས་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐུན་བཤད་ཐོར་བྱ།

བརྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་དང་འདྲ་བར་གཞུང་འདིའི་དབྱར་ཡང་སྐད་གཉེས་ཤན་སྐྱར་དང་འཇུར་ཕྱག་ ཚོམ་
 པར་དམ་བཅའ་བ་བཅས་སུད་པའི་ལེུ་ཆེན་པོ་དུག་གི་ནང་དུ་ཕྱོགས་བསྐྱུས་མཚད་ཡོད། དེ་ཡང་། ལོ་ལོ་ སྟོན་གོ་
 ། བོ་དང་། བྱང་ལོག་དང་། ཡན་ལག་དང་། འདུ་བ་དང་། ཐོར་བྱ་དང་། མ་ལུས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་
 གཞུང་དོན་མ་ལུས་པ་མདོར་བརྟན་གྱི་སྟོན་ནས། **ལེུ་དང་པོ་མགོ་རྣ་གསོ་བའི་ཐབས་ལ།** རང་གསེས་མགོ་བོ་ཆག་
 མ་ཆག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟག་པ་དང་བཅོས་ཐབས་བརྟན་པ་བཅས་ས་བཅད་ཆེན་པོ་གཉེས་དང་། **ལེུ་གཉེས་**
པ་བྱང་ལོག་གི་རྣ་གསོ་ཐབས་ལ། གསང་གནས་དང་དཔུང་ཐབས། བྱང་ལོག་སྟོང་གྱི་རྣ་བརྟོན་མ་རྟོན་དང་
 བཅོས་ཐབས། བརྟག་ཐབས་དང་བཅོས་ཐབས། བྱང་ལོག་སྟོང་གྱི་བཅོས་ཐབས་བཅས་ས་བཅད་ཆེན་པོ་
 བཞི། **ལེུ་གསུམ་པ་ཡན་ལག་གི་རྣ་གསོ་བའི་ཐབས་ལ།** གནད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། གནད་ཀྱི་མཇལ་ཚད། གནད་ལ་
 སོག་པའི་རྟགས། འཛི་ཁའི་དུས་ཚོད། བཅོས་ཐབས་བཅས་ནང་གསེས་ས་བཅད་ཆེན་པོ་ལྷ། **ལེུ་བཞི་བ་འདུ་བ་**
གསོ་ཐབས་ལ། ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། དོན་ལྡོག་དུག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། དེ་
 བཞིན་མ་ལུ་བ་དང་འཇུ་ནད། སྐྱུ་དང་སྐྱན་ནད། དུག་ནད་རིམས་ནད་རྩ་སེར་གྱི་ནད་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དང་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་བཅོས་ཐབས་བཅས་བསྐྱུས་པའི་ནང་གསེས་ས་བཅད་ཆེན་པོ་སུམ་རྩ་སོ་དུག **ལེུ་ལྷ་**

བ་ཐོར་བྱའི་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་ལ། ལྷན་པ་བྱའི་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་ལེས་ས་བཅད་གཅིག་དང་། ལེའུ་ལྷན་པ་མ་
ལུས་པ་གསོ་བའི་ཐབས་ལ། ལྷན་པ་དང་ཕྱི་མ། རིལ་བྱ། རྩེ་གྲུ་བཅས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་བཞུག་པའི་ས་བཅད་དང་། འབྲས་
ནད་དང་དམུ་མུ། ལྷན་པ་བཤམ་བཅས་ཀྱི་ས་བཅད། མི་མོད་ལྷན་པ་ཀྱི་མན་ངག་དང་སྤྱོད་གི་མན་ངག་ཆག་
ཚིངས་ཀྱི་མན་ངག་ ལུས་བཅོས་ཐོར་བྱ། ཟས་བཅོས། ཐོར་བྱའི་ནད། རྩ་བ་འོན་པ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་མན་ངག་ ལྷ་
འག་གཅོད་ཐབས། མོ་སྡོན་བཅོས་ཐབས། བཤང་བ་ལ་བརྟག་ནས་བཅོས་ཐབས། ལྷ་འགགས་བཅོས་ཐབས། ཟ་
འཕྲུག་བཅོས་ཐབས་བཅས་ཚུ་བའི་ས་བཅད་ཚེན་པོ་ཉི་ཤུ་ཐམས་པ་དང་མཇུག་བསྡོམས་བཅས་ཀྱི་སློ་ནས་བཞུག་
ཡོད། འདི་ལྟར་གཞུང་ལུགས་འདིའི་ས་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་ལོག་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡོམས་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ཞིབ་རགས་ཅམ་
གནང་ཡོང་དུས། ཅན་པ་ཤི་ལ་ཉམས་བཅུམས་པས ཤོ་ཅིའི་ཕྱ་ཉི་ཁ་སེར་། ཞེས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལ་
གསོ་བ་རིག་པའི་རྩ་བཅོས་ལག་ལེན་གྱི་སློར་ནས་ཚེས་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པའི་དཔལ་རྒྱུད་བཞི་དང་གོང་སྤྱི་གནས་
དབྱེད་ན། ད་དུང་ཡང་གཞུང་ལུགས་འདི་ལ་མ་འདང་བའི་ཆ་དང་ཉ་ཅང་མདོར་བསྡུས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་
མདོན་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྤོང་ན། ཚེས་སྤོངས་བདེ་ཞིང་ལག་ལེན་དུ་འདེབས་སྤོང་བའི་གཞུང་ལུགས་
ཤིག་གི་དོ་བོར་ཡང་ལྷན་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་སྐབས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔལ་རྒྱུད་རྒྱུད་བཞི་དང་སོ་མ་ར་ཚ་
གཉིས་སྤྱད་པའི་རྩ་བཅོས་རིག་པའི་སློར་ལ་གཞུང་གྲ་རྒྱས་ཤོས་ནི་བོ་ཅིའི་ཕྱ་ཉི་ཁ་སེར་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་
ལ། གསོ་དབྱེད་རིག་པའི་རྩ་མཚོ་བསྡུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤོང་པོ་ལྷ་བྱའམ་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་ཁ་སེར་ལྷ་
བྱ་ལག་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྒྱུད་འདུས་པས་ན་བཅོས་ཐབས་ཚུ་བའི་མན་ངག་ཟེར་དགོས་དོན་ཡང་དེ་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་ལས་ཆེ་སྟེ། དེ་མིན་ལེའུ་དང་པོ་མགོ་རྩ་གསོ་བའི་སྐབས་སུ། བརྟག་བཅོས་གཉིས་ལས་གཞན་མགོའི་
རིགས་དང་དབྱེབས། གནས་ལུགས། ལྷན་པ་དང་རྩ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་གནད་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་མཚོན་
པས་སྡོན་འཕྲོའི་ཆ་རྒྱན་གང་མང་ཞིག་བཞུག་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་ལི་མཁར་ལ་རྩས་པའི་འཕྲང་ཤ་དང་རྩ་
རྒྱས་ཀྱི་འདུས་ས་གསུམ་འཕྲུར་སྤོ་ལི་རྩའི་སློར་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་གང་ཡང་བཞུག་མེད། ལུས་ཀྱི་ཕྱི་
ནས་ནད་རྣམས་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་དབྱེད་ཀྱི་ཆ་བྱང་ལ་མཚོན་ནའང་རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལས་ལྷན་པ་
བརྟག་པའི་ཆ་བྱང་ལ་བརྟུ་གསུམ། ལྷན་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་དུག་གཅོགས་བྱའི་སྡེ་ཚན་ལ་བརྟུད། འབྱིག་བྱེད་ལྷན་
མའི་སྡེ་ཚན་ལ་དགུ། ལུས་བྱའི་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཆ་བྱང་ཀྱི་སློར་ནས་ཉ་ཅང་སྤོང་ཆ་ལྷན་
ཡོད། བྱང་ལོག་དང་ཡན་ལག་གི་རྩ་ལ་མཚོན་ནའང་སྤོང་པོ་བརྟུད་འདུས་ཀྱི་རྩ་ལ་དུ་ལག་ལེན་ཐམས་ཅད་གོ་
བདེ་བའི་རྩ་ལ་དུ་བཞུག་ཡོད། ལེའུ་བཞི་བ་འདུ་བའི་སྐབས་སུ་བཅོས་སུ་རྩང་བའི་ནད་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ལས་གཞན་
གང་ཡང་བཞུག་མེད་ལ། དཔེར་ན། ལྷན་པ་ལ་བདུན་དང་མཁྲིས་པ་བཞི། བད་ཀན་ལ་བདུན་བཅས་བཞུག་
ཡོད་པ་ལྷ་བྱ་དང་། རྒྱུད་བཞི་ལ་མཚོན་ན། ཉེས་པ་གསུམ་བསྡོམས་པའི་ནད་གསེས་དབྱེ་བ་བརྒྱ་དང་བརྟུ་
གཅིག་གིས་བཞུག་ཡོད། དེ་བཞིན་ལེའུ་རྩ་བར་ཐོར་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་ལ་སྤུམ་བྱ་གསོ་བའི་ཐབས་གཅིག་པོ་
ལས་གཞན་བཞུག་མེད། གཞུང་འདིའི་མ་ཡིག་ལྟར་ན་ཤོག་ལྷེ་༡༩༠་ནས་༡༩༢༡་བར་དང་ཤོག་ལྷེ་༢༡༥་ནས་
༢༢༢་བར་བཅས་བསྡོམས་པའི་ཤོག་ལྷེ་བཅོ་བརྒྱད་ཆད་ཡོད་པ་དེ་ལེའུ་འདིའི་གོང་ལོག་ཡིན་པར་སྤོང་། གཞན་
ལེའུ་མཐའ་མ་མ་ལུས་པ་གསོ་བའི་སྐབས་སུ་ཆག་ཚིངས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་སོགས་པ་བྱང་ལོག་གི་རྩ་གསོ་བའི་སྐབས་
དང་། ཉེས་གསུམ་དང་སྤོ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་འདུ་བ་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། ལྷན་པ་འཕྲུ་ལ་སོགས་པ་ཐོར་ནད་ཀྱི་
རིགས་སོགས་གོང་གི་ལེའུ་ལྷའི་ནད་མ་འདུས་པ་དམིགས་བསལ་གྱིས་མེད། འདི་ལྟར་བཞུགས་ཡོང་དུས། ཤོ་ལྷ་
པོའི་སྤོ་ལོག་འོད་འབར་། ཟེར་བའི་གཞུང་འདིའི་ནད་དུ་བོ་ཅིའི་ཕྱ་ཉི་ཁ་སེར་གཅིག་པོ་མ་ཡིན་པར་ད་དུང་

ཡང་ལེའུ་ཚཱ་མང་པོ་ཞིག་འདུས་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ། 《ལྷ་སྲིད་ཀྱི་ལོག་འབྲེག་ལས།》 “མགོ་དང་བྱང་ལོག་
 ཡན་ལག་འདུ་བ་ཐོར་བྱ་དང་བཅས་པའི་བཅོས་ཐབས་རྩ་བའི་མན་ངག་དོན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལ་བེ་ཇིའི་པོ་ཏི་ཁ་
 སེར་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་སུལ་བ་ལས། གཞུང་བྱི་མ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སླ་ཡིག་འོད་འབར་ཞེས་པའི་མཚན་ཀྱང་བཏགས་
 སོ། །”ཞེས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་རྒྱུས་སྐྱོ་བ་གང་མང་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོའི་སླ་ཡིག་འོད་འབར་དང་བེ་ཅིའི་པོ་ཏི་
 ཁ་སེར་གཉིས་གཞུང་ལུགས་གཅིག་ཡིན་པར་བཞེད་མོད། གཞུང་འདིའི་དབྱར་རྒྱལ་པོའི་སླ་ཡིག་འོད་འབར་ནི་
 འཆན་བྱའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་ལས་གཞན་མགོ་མཚུག་གང་ནའང་གསལ་ཁ་མེད། 《བེ་ཅིའི་པོ་ཏི་ཁ་སེར་།》
 གྱི་སྐྱིག་པ་པོའི་གཏམ་ལས་ཀྱང་། གཞུང་འདིའི་ནང་དུ་དྲང་སྟོང་རྟེན་རྒྱུད་ཀྱི་པ་ཁྲིད་སྐོར་གསུམ་དང་། བེ་བུ་
 རྒྱལ་པོའི་སྐོར་འཇལ་ཚད་དང་བཅས་པ་ཡོད་དགོས་པར་དོགས་སྐོང་གནང་ཡོད། གང་ལྟར་ང་ཚོ་ལ་ཚན་པ་གི་
 ལ་ཉམ་བཅུམས་པའི་གཞུང་འདི་གཅིག་པོ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་ལྟག་མེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཡིད་སྐྱོ་དགོས་
 པའི་གནས་ལས་མ་འདས་ཏེ། གཞན་ལུལ་སྐད་དང་བརྟེན་གྱིས་ཆེས་ཆེར་སྐྱེལ་པའི་གནའ་དཔེ་འདིའི་ནང་དུ་
 རྒྱ་རིགས་བརྟག་ཐབས་དང་བཅོས་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་ཟབ་མོའི་ལག་ལེན་ཁ་ཤས་གི་ལྷན་ཚོས་
 འདུར་དུ་ཐོན་ཡོད་པ་ནི། གསོ་བ་རིག་པའི་ཡང་རྩེར་གྲགས་པའི་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ལ་མཚོན་ནའང་གཞུང་
 འདི་དག་ལས་ལེགས་ཆ་འཚོལ་བསྐྱར་དང་མན་ངག་གཅིས་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་ནི་རིགས་པས་རྟོགས་སུབ་པའོ།

དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལས།

- ༡ གསོ་བ་རིག་པའི་ལོག་འབྲེག་ལས་བེ་རྒྱུ་མེ་ལོང་། ལྷ་སྲིད་སངས་རྒྱ་མཚོ། རོག་ངོས་༡༤། བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། ༢༠༠༤་ལོ་དཔར་སྐྱེད་མཛད།
- ༢ སྐོབ་དཔོན་ཚེན་མོ་རག་རྩོ་སྐོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་དབྱེད་རྩོམ་ཐོར་བྱ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལས། རོག་ངོས་༡༤༤།
- ༣ བོད་ཀྱི་གསོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་སྟོན་བེ་རྒྱུ་ཐོན་པོ། རོག་ངོས་༡༤༤། སྐལ་བཟང་འཕྲིན་ལས། གྲུང་གོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། ༡༩༩༧་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ།
- ༤ གཡུ་ཚོག་གསར་རྟེན་གི་རྣམ་མཐར་བཀའ་རྒྱ་མ། རོག་ངོས་༡༠༡། རོ་བོ་རྩན་བྱབ་བཟུ་གིས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། ༡༩༩༨་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ།
- ༥ བོད་ཀྱི་གསོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་སྟོན་བེ་རྒྱུ་ཐོན་པོ། རོག་ངོས་༡༧། སྐལ་བཟང་འཕྲིན་ལས། གྲུང་གོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། ༡༩༩༧་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ།
- ༦ ཟུར་མཁར་པའི་ཤེས་བྱ་ལོག་འབྲེག་ལས། རོག་ངོས་༡༠༤། ཟུར་མཁར་སློ་བོས་རྒྱལ་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། ཨ་ཏུ་དཔེ་ཚོགས། ༢༠༠༤་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ་མཛད།
- ༧ བསྐྱབས་ལུ་ཐང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། རྒྱ་བསྐྱར་བའི་ལེའུ་བཞི་བ་ རོག་ངོས་༡༤༤། ༡༩༩༠་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ་མཛད།
- ༨ གངས་རྒྱུད་ལས་གསོ་བའི་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བྱོགས་བསྐྱིགས། རོག་ངོས་༤༥། བུམས་པ་འཕྲིན་ལས། བོད་གཞུང་སྐྱེད་ཚུལ་ཁང་། ༡༩༩༧་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ།
- ༩ གསེར་བེ་དབྱལ་བྲེ། ཐང་ཏི་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཚན། རོག་ངོས་༡༧། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། ཨ་ཏུ་དཔེ་ཚོགས། ༢༠༠༤་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ་མཛད།
- ༡༠ ཤེས་གོང་ཤེས་ཐེང་། རོག་ངོས་༢༤༩། དེའུ་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ལུན་ཚོགས། བོད་གཞུང་སྐྱེད་ཚུལ་ཁང་།
- ༡༡ གསོ་བ་རིག་པའི་ལོག་འབྲེག་ལས་བེ་རྒྱུ་མེ་ལོང་། ལྷ་སྲིད་སངས་རྒྱ་མཚོ། བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། རོག་ངོས་༡༩་ལས། ༢༠༠༤་ལོ་དཔར་དུ་སྐྱེ་མཛད།
- ༡༢ ཤེས་བྱ་ཀུན་ལྷབ། རྟོད་ཆ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ལ་མགྲ་རྣ་རྣ་ཀ་ར་ཚོམ་བསྐྱར་ཁང་། རྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༥༤༤།
- ༡༣ ཤེས་བྱ་ཀུན་ལྷབ། རྟོད་ཆ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ལ་མགྲ་རྣ་རྣ་ཀ་ར་ཚོམ་བསྐྱར་ཁང་། རྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༥༤༩།

༡༩ ལྷ་མཁར་བའི་ཤེས་བྱ་ལོག་འབྲུབས་ལས། ལྷ་མཁར་སློབ་ཤོས་རྒྱལ་བོ། མི་རིགས་དབེ་སྐྱོན་ཁང་། ཨ་ཏུ་དབེ་ཚོགས། ཤོག་ངོས། ༢༠༡༡ ༢༠༠༤་ལོར་དཔར་སྐྱོན་མཛད།